

Pedagogická
fakulta

Univerzita Palackého v Olomouci
Pedagogická fakulta
Posudek disertační práce

Autor	Mgr. Petr Vrána
Studijní program	Hudební teorie a pedagogika
Název disertační práce	Instrumentální adaptace vybraných děl George Gershwina
Oponent	prof. PaedDr. Jiří Holubec, Ph.D.
Pracoviště opozenta	Univerzita J. E. Purkyně v Ústí n. L., PF, katedra hudební výchovy

Hodnoticí kritéria

1. Aktuálnost tématu disertační práce, jeho originalita, zhodnocení v kontextu příslušného oboru

Předloženou disertaci považuji za významný a originální příspěvek souznící svým obsahem a svými zjištěními s oborem hudební teorie a pedagogika. Velmi zdařilá transkripce tří klavírních a jedné symfonické skladby G. Gershwina pro smyčcový kvartet zasahuje do obou součástí studovaného oboru. Autor přesvědčivě zvládl nejen vlastní transkripci, jejímž výsledkem jsou partitury vydané nakladatelstvím Universal Edition, ale významně se dotýká i edukativní oblasti. Úpravy skladeb různých žánrů a s nimi související proměny bývají častým předmětem diskusí v seminářích vysokých hudebních škol i v poslechových hodinách hudební výchovy.

2. Cíle práce, výzkumné otázky, ev. hypotézy, jejich formulace a naplnění

Cíle práce, tedy přepisy cyklu *Preludia pro klavír* a symfonické básně *Američan v Paříži* pro smyčcové kvarteto a jejich interpretační ztvárnění, byly beze zbytku splněny. Další cíl představovaly analýzy transkripce a komentáře závěrů, ke kterým Vrána v rozbořech dospěl. Autor se věnoval především oblasti hudební formy, práci s hudebními myšlenkami a harmonií. I zde byly stanovené cíle splněny.

Práce navíc přispívá k častým diskusím o cílech, možnostech a limitech přepisů skladeb různých slohových období a rozličných žánrů a nevyhýbá se ani otázkám týkajících se právních aspektů souvisejících s danými úpravami. I zde byly cíle naplněny.

3. Metody a postupy řešení

Užité metody umožnily naplnění vytčených cílů.

4. Relevance, reprezentativnost a rozsah odkazovaných zdrojů

Autor využívá domácí i zahraničních zdroje, jejichž tematická šíře odpovídá dílčím tématům práce. Zdroje zahrnují nejen oblast historiografie, ale také oblasti hudební teorie, hudební analýzy, legislativy a samozřejmě i problematiky transkripce a hudebních aranžmá. Nechybí odkazy na hudebniny a na audio- a videonahrávky. Rozsah odkazovaných zdrojů považuji za dostatečně reprezentativní.

5. Výsledky disertační práce, konkrétní přínosy disertační práce pro rozvoj poznání v příslušném oboru

Výsledkem disertace je velmi zdařilá transkripce vybraných děl G. Gershwin, její vydání a pořízení kvalitní zvukové nahrávky. Tento počín spolu s předloženým textem disertačního spisu chápu jako významný přínos do více oblastí: do oblasti historiografické spojené především s osobou skladatele, do oblasti hudebně teoretické, do oblasti hudebně pedagogické i do oblasti hudebně interpretační.

6. Formální úprava disertační práce, struktura a její jazyková úroveň

K formální úpravě ani k jazykové úrovni nemá oponent připomínky.

7. Další komentáře, připomínky, otázky k obhajobě

Připomínky oponenta směřují do kapitol věnujících se komplexní analýze. Autor v nich dokazuje své hluboké znalosti, nicméně zejména v oblasti popisu harmonické stránky se objevují některé nepřesnosti.

Harmonický průběh vybraných úseků *Preludia* č. 1 nacházíme v tabulkách pod označením *harmonické funkce*. Najdeme zde samozřejmě funkční značky v různých podobách (T, D, S), ale také označení stupňů (VI, II, VII). Je jasné, že i akordy VI, II, VII vyjadřují harmonickou funkci, ale mohou zasahovat do více funkčních oblastí (zejména akordy VI a II).

Z notového záznamu transkripce *Preludia* č. 1 je patrné, že v taktech 7-10 hrají 1. housle melodii, ostatní nástroje tvoří harmonický a rytmický doprovod, úsek tedy běží ve dvou vrstvách. Přesto jsou tóny melodie, a dle mého názoru zbytečně, do harmonie v uvedených taktech zahrnovány.

Drobné nepřesnosti najdeme i v popisu tonálního plánu. Po úvodním Bb dur moduluje hudební proud v části *b* do C dur, jak správně autor uvádí. Nicméně poté přichází v taktu 29 modulace do D dur, ne do h moll. Tón h je jen přidanou sextou. Následující d moll není tónikou, nýbrž akordem II. stupně z následující C dur, do kterého vstupujeme funkčně vyjádřeno běžnou kadencí S-D-T, přesněji II, II9/5b, II7/5b, V9b, V7, tedy přes souzvuky Dm, D9/5b Dmi7/5b, G9b a G7. Poté následuje v sekvenci stejný sled souzvuků směřující do Bb dur. Tóninový průběhu daného úseku je tedy Bb-C-D-C-Bb, schematicky *a-b-c-b-a*.

I v dalších částech uvedeného preludia je na některých místech zápis harmonie zbytečně složitý, v několika případech částečně neodpovídající slyšené ani zapsané harmonii (např. v taktu 41 se jedná o lydický akord v D dur, v dalším taktu o akord frygický s použitím lydického modu v melodii).

Uvedené poznámky však nesměřují k zpochybnění autorových zjištění, ale spíše upozorňují na možná úskalí harmonické analýzy.

Možné téma k diskusi:

- 1) V práci mi trochu schází podrobnější poznámky o postupu při instrumentaci. Pokud by měla být disertace později publikována, rozhodně by začlenění uvedené oblasti textu prospělo. To se týká zejména básně *Američan v Paříži*.

2) Je třeba ocenit a vysoce vyzdvihnout předložené nahrávky na CD. Bylo nutné notový zápis transkripce při přípravě a v průběhu nahrávání nějak upravovat, měnit?

8. Vyjádření k výsledku kontroly plagiátů

Závěrečné zhodnocení:

Na základě výsledku údajů, které byly získány pomocí systému kontroly plagiátů, soudím, že práce není plagiát.

9. Závěrečné zhodnocení disertační práce

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Datum a podpis oponenta:

2. 6. 2025

